

Strategia
2030

Instytut Rozwoju

WARSZTAT STRATEGICZNY W RAMACH PROJEKTU OPRACOWANIE STRATEGII ROZWOJU GDAŃSKIEGO OBSZARU METROPOLITALNEGO DO 2030 ROKU

Technologia i gospodarka

Wiktor Szydarowski

Gdynia, PPNT

4 marca 2015

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Profil specjalizacyjny i konkurencyjny OM, zróżnicowania wewnętrzne (synteza diagnoz cząstkowych)

Współczesna gospodarka OM ma charakter postindustrialny, z dominującą rolą sektora usług rynkowych w generowaniu miejsc pracy i wartości dodanej. W strukturze wyróżniają się branże związane z gospodarką morską. Charakterystyczną cechą OM jest duża liczba przedsiębiorstw w sektorze przemysłowym (w tym wysoki udział firm produkcyjnych w sferze wysokich i średnio-wysokich technologii) oraz najwyższe wartości produkcji sprzedanej wśród obszarów metropolitalnych kraju. Tempo przyrostu przedsiębiorstw w konkurencyjnych ośrodkach metropolitalnych jest jednak wyższe, co oznacza, że przewaga ta zostanie zniwelowana w najbliższych latach. Mniejszy udział w relacji do konkurentów mają także podmioty z udziałem kapitału zagranicznego oraz podmioty notowane na rynku giełdowym. Stosunkowo niewiele jest firm dużych w tym o znaczeniu międzynarodowym. Pozycja OM w przypadku usług zaawansowanych technologii (w tym branży informatycznej) nie jest zbyt silna na tle kraju, przy niższym tempie przyrostu w stosunku do innych ośrodków.

Na obszarze OM spada aktywność przedsiębiorstw w zakresie innowacji; widoczna jest przy tym wysoka koncentracja nakładów na działalność innowacyjną w wąskiej grupie (głównie bardzo dużych) przedsiębiorstw przemysłowych. Podobnie słabo wyglądają podstawowe statystyki charakteryzujące aktywność innowacyjną w sektorze usług. Pozytywną stroną jest z kolei duża aktywność przedsiębiorców w realizacji projektów badawczo-rozwojowych (B+R) współfinansowanych ze środków funduszy strukturalnych. Nie towarzyszy jednak temu nawiązywanie intensywniejszej współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

OM dysponuje bardzo dobrymi i wykształconymi zasobami kapitału ludzkiego dla potrzeb innowacyjnej gospodarki, z wciąż – choć nieznacznie - rosnącą liczbą studentów i absolwentów na kierunkach związanych z nauką i techniką (ze specjalizacją w sferze nauk biologicznych, chemicznych, inżynierii środowiska oraz telekomunikacji i informatyki). Brak pełnego pokrycia specjalizacjami naukowymi pozostałych branż gospodarki (głównie przemysłu przetwórczego) może jednak ograniczać, szczególnie mniejszym podmiotom gospodarczym, dostęp do *know-how* ze względu na koszty dostępu i pozyskania informacji, jakie muszą się pojawić w związku z kontraktowaniem współpracy w układzie ponadregionalnym. Kolejnym wyzwaniem jest duże ukierunkowanie aktywności na międzynarodowym rynku badawczym na dydaktykę oraz mały zakres współpracy międzyuczelnianej w sferze komercjalizacji wyników badań naukowych.

Pod względem łącznych zasobów lokalowych parki naukowo-technologiczne w Gdyni i Gdańsku stanowią największy w Polsce biurowo-inkubatorowy kompleks wsparcia przedsiębiorczości. Korzystnie także prezentuje się potencjał rynku finansowego (banki, fundusze poręczeniowe i pożyczkowe, fundusze *venture capital* itp.). Mimo posiadania najlepiej rozwiniętej w kraju infrastruktury wsparcia biznesu jej przełożenie na innowacyjność gospodarki (np. mierzonej liczbą wynalazków zgłaszanych do ochrony patentowej) jest bardzo ograniczone. Na tle kraju OM charakteryzuje wysoki poziom „klasteryzacji” gospodarki (tj. budowy relacji integracyjnych pomiędzy firmami w obrębie specjalizacji branżowej czy łańcucha wartości), szczególnie w sektorze stoczniowym, sektorze transportu, spedycji i logistyki (obsługującym porty morskie), jubilerskim oraz ICT. Część funkcjonujących formalnie klastrów, a realnie inicjatyw klastrowych, ma jednak wyłącznie charakter deklaracyjny i w dużym stopniu nie odzwierciedla realnego potencjału gospodarczego obszaru.

Rozkład przestrzenny działalności gospodarczej wykazuje istotne zróżnicowania. Większość przedsiębiorstw, w tym reprezentujących średnie i wysokie technologie, funkcjonuje na obszarze rdzenia OM, ale dynamika ich przyrostu jest wyższa na obszarze uzupełniającym. Może to wskazywać na postępujący proces relokacji działalności z uwagi na niższe koszty. W obrębie rdzenia zlokalizowane są kluczowe zasoby sektora B+R (np. uczelnie, instytuty naukowo-badawcze), instytucje wspierania biznesu (inkubatory, parki) oraz zaawansowane usługi biznesowe (np. *business proces offshoring* – z uwagi na silne uzależnienie ich lokalizacji od dostępności nowoczesnej powierzchni biurowej).

Na tle kraju rdzeń OM specjalizuje się w branżach: stoczniowej, logistyki morskiej powiązanej z portami, produkcji biżuterii, szeroko pojmowanej turystyki, edukacji wyższej oraz metalowej. Analogicznie do innych metropolii widać koncentrację sektorów obsługujących relatywnie silny rynek metropolitalny (sektory endogeniczne). Rdzeń OM wyróżnia także lokalizacja sektorów wysokiej technologii (specjalizacja w tym zakresie jednakże słabnie).

W strefie uzupełniającej obszaru metropolitalnego następuje wyraźne przesunięcie w kierunku przemysłu przetwórczego o niższej intensywności technologicznej i wiedzochłonności (np. przetwórstwo drewna, sektor elektromaszynowy, maszynowy i metalowy, produkcja mebli, przetwórstwo rolno-spożywcze, budownictwo). Najsilniejszymi specjalizacjami tej strefy na tle kraju są rybołówstwo i przetwórstwo ryb oraz turystyka (wykorzystujące zasoby naturalne obszaru).

Rola OM w eksporcie regionalnym i krajowym jest bardzo duża (5,7% eksportu krajowego) i systematycznie ulega wzmocnieniu. Wyższy od przeciętnego w kraju poziom internacjonalizacji z jednej strony jest potwierdzeniem zdolności do konkurowania, z drugiej eksponuje OM na ryzyko związane ze sprzedażą na rynki zagraniczne. 77,3% wartości eksportu OM pochodzi z firm o kapitale krajowym - jest to sygnał świadczący o tym, że rodzime firmy skutecznie radzą sobie na rynku globalnym.

Sfery oddziaływania polityki rozwoju w kontekście analizy stanu (rozdział 1) oraz zdiagnozowanych trendów i perspektyw

1. Atrakcyjność inwestycyjna i innowacyjność gospodarki OM

- Wielkość a jakość rynku inwestycyjnego: OM jest stosunkowo niewielkim rynkiem dla inwestorów, mało konkurencyjnym w sensie liczby konsumentów w stosunku do Mazowsza i południowych regionów Polski. **W jaki sposób OM może silniej zaistnieć na mapie inwestycyjnej Polski?**
- Doświadczenia krajów zachodnich przemawiają za tym, iż postępująca metropolizacja przyciąga nowych mieszkańców, w tym inwestorów oraz dobrze wykształconą klasę kreatywną. **Czy OM dysponuje wystarczającymi zasobami dla rozwoju metropolii wiedzy? W jaki sposób taką masę krytyczną uzyskać?**
- OM zajmuje niską pozycję w rankingu konkurencyjności regionów (*Regional Competitiveness Index 2010*) i jest zaliczany do tzw. skromnych innowatorów (wg *Regional Innovation*

Scoreboard 2014), z tendencją spadkową dla indeksu innowacyjności. **Czy możliwy jest skok jakościowy OM w tej dziedzinie i jak do niego doprowadzić za sprawą działań władz samorządowych?**

- Dynamiczny rozwój *business proces offshoring* w obrębie OM (wykonywanie pewnych procesów działalności biznesowej na zlecenie danego przedsiębiorstwa funkcjonującego za granicą) może się utrzymać w perspektywie 5-10 lat. **Czy i na jakich warunkach będzie to jednym z motorów rozwoju gospodarki OM?**

2. Specjalizacja funkcjonalna w obrębie OM

- Analiza trendów wskazuje na pogłębianie się dwukierunkowości rozwoju OM w relacji rdzeń (usługi intensywnie wykorzystujące wiedzę oraz działalność transportowa, spedycyjna i logistyczna) - obszar uzupełniający (funkcje produkcyjne). **Jak minimalizować negatywne skutki narastania dysproporcji rozwojowych? Czy istnieją pewne doświadczenia metropolii europejskich, które mogą w tej kwestii stanowić inspirację dla podmiotów OM?**
- Proces kreowania tzw. inteligentnych specjalizacji gospodarki województwa pomorskiego będzie w dużym stopniu wpływał na kształt interwencji publicznej na obszarze OM (zakres, kierunek i wielkość wsparcia finansowego itp.) oraz na dziedziny formowania się partnerstw publiczno-prywatnych. **W jaki sposób powiązać ten proces z kierunkami polityk rozwoju na szczeblu makroregionalnym i europejskim (np. polityka *blue economy* UE czy też strategia Unii Europejskiej dla regionu Morza Bałtyckiego) z uwagi na potrzebę zacieśniania współpracy OM z innymi metropoliami bałtyckimi? Co może stać się rodzimym, niepowtarzalnym produktem gospodarczym OM?**
- Wysoki poziom produktywności przemysłu oraz generowane strumienie wymiany międzynarodowej stanowią asumpt do stymulowania procesów reindustrializacji gospodarki OM na obszarach przyportowych oraz do wspierania rozwoju klastrów produkcyjnych – zgodnie z założeniami inicjatywy wspólnotowej „Działania na rzecz odrodzenia przemysłu europejskiego (COM/2014/014)”. **Czy te dwa kierunki działań wypełniają pole interwencji publicznej na obszarze OM w przedmiotowej sferze, czy też istnieją inne możliwe do podjęcia kroki?**

3. Odporność gospodarki OM na czynniki zewnętrzne

- Gospodarka OM wykazuje bardzo wysoką ekspozycję na sezonowość, zwłaszcza w obszarze uzupełniającym (duża rola turystyki i sektorów wykorzystujących zasoby morza). **W jaki sposób minimalizować związane z tym zagrożenia rozwoju? Czy jest to zadanie wyłącznie dla gmin tej części OM, czy też istnieją konkretne zadania, które w tej materii można przypisać podmiotom reprezentującym rdzeń OM?**

- Stopień uzależnienia od ewentualnej niestabilnej sytuacji na rynkach zagranicznych jest wyższa dla strefy uzupełniającej OM, wobec dużej koncentracji geograficznej eksportu (np. gminy Krynica Morska i Lichnowy eksportują wyłącznie do Rosji, Ukrainy i Białorusi, zaś bardzo wysokie uzależnienie od rynków UE 15 występuje np. w gminach: Jastarnia, Suchy Dąb, Władysławowo, Tczew, Kosakowo, Luzino. **Jakie działania można podjąć na poziomie całego OM, aby to ryzyko osłabić?**
- Procesy globalizacyjne przyspieszyły międzynarodowe przepływy siły roboczej o charakterze ekonomicznym (z krajów rozwijających się do krajów wysoko rozwiniętych) lub politycznym (uciekinierzy). Jednocześnie pojawia się wyzwanie związane z procesem starzenia społeczeństwa oraz wzrostem znaczenia Chin (oraz perspektywicznie Brazylii i Indii) w gospodarce światowej. **Czy OM dysponuje bądź może w niedalekiej przyszłości dysponować w tej materii atutami rozwojowymi? Jeśli tak, w jaki sposób można wykorzystać ewentualne otwarcie na nowych klientów/konsumentów dla potrzeb rozwoju OM?**

4. Internacjonalizacja

- Rozwój funkcji portowych i szerzej międzynarodowego węzła transportowego należy do zasadniczych czynników rozwoju OM (jest to jeden z 66 węzłów sieci bazowej TEN-T UE oraz główny hub kontenerowy w basenie Morza Bałtyckiego). Tymczasem w dokumentach strategicznych regionu wciąż dominuje pogląd o peryferyjnej lokalizacji i niskiej dostępności OM. **W jaki sposób silniej ukierunkować rozwój OM na współpracę bałtycką, aby ów paradygmat przełamać?**
- Poziom internacjonalizacji OM odnotowuje wartości powyżej średniej krajowej (wysokie obroty handlu zagranicznego, w strukturze produktowej dominują statki, oleje i paliwa oraz wyroby niskoprzetworzone, w tym konstrukcje metalowe), przy niskim udziale krajów UE w eksporcie, za to bardzo wysokim udziale "pozostałych krajów". Zjawiskiem korzystnym dla OM jest również wysoka liczba eksportujących małych i średnich przedsiębiorstw, których w okresie 2008-2013 przybyło więcej niż firm dużych. **Jak te tendencje można podtrzymać za sprawą działań władz samorządowych, aby miały one charakter trwały?**
- Porównanie OM do zagranicznych ośrodków metropolitalnych (Helsinki, Turku, Sztokholm, Goteborg, Kiel, Hamburg, Kopenhaga, Aalborg i Aarhus) wypada bardzo słabo. Obszar miejski Turku jest znacznie mniejszy pod względem populacji i liczby pracujących, a wartość dodana jest na zbliżonym poziomie do OM. **Czy i w jaki sposób należy prowadzić współpracę sieciową z innymi ośrodkami bałtyckimi, aby przyspieszyć procesy rozwoju gospodarczego?**

Cel strategiczny i priorytety działań

W klasyfikacji międzynarodowej OM został zaliczony do klasy słabo wykształconych metropolii europejskich (tzw. MEGA) IV rzędu bądź tzw. słabych MEGA (na równi z Krakowem, konurbacją górnośląską, Poznaniem, Wrocławiem, Łodzią i Szczecinem). Wspólną ambicją podmiotów OM powinno zatem stać się:

Pobudzenie konkurencyjności gospodarki OM w wymiarze międzynarodowym ku uzyskaniu statusu metropolii bałtyckiej

Priorytety (odnoszące się do sfer oddziaływania):

- a. Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki OM
- b. Wzrost znaczenia sektora produkcyjnego w gospodarce OM
- c. Zmniejszenie wrażliwości gospodarki OM na wahania sezonowe i procesy demograficzne
- d. Wzmocnienie procesów umiędzynarodowienia gospodarki OM

Proponowane kierunki i sposób działań w ramach priorytetów

1. INNOWACYJNOŚĆ - Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki OM

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	INNOWACYJNOŚĆ				
Cel	Lepszy dostęp podmiotów produkcyjnych i usługowych do innowacji				
Niezbędność	wskazana		pożądana		konieczna
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<ol style="list-style-type: none"> a. Niwelowanie barier dostępu do innowacji, szczególnie dla mniejszych firm (w tym MSP), w perspektywie współpracy ponadregionalnej i międzynarodowej b. Tworzenie nowych obszarów aktywności gospodarczej i tłoczenia innowacji w obrębie OM, zwłaszcza na obszarze strefy uzupełniającej c. Zwiększanie aktywności we wspólnych (sieciowych) projektach badawczo-rozwojowych na obszarze całego OM <p style="background-color: yellow; margin-top: 5px;"><i>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</i></p>				

Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 4.03
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady: a. cykliczne analizy potrzeb (w konsultacji z beneficjentami), profilowanie wsparcia ze strony powiatowych inkubatorów przedsiębiorczości oraz parków naukowo-technologicznych na poziomie całego OM, ustanowienie <u>rady interesariuszy</u> dla potrzeb koordynacji działania i inwestycji w obszarze infrastruktury wsparcia biznesu, w tym zwłaszcza w strefie uzupełniającej OM b. propagowanie dobrych praktyk we współpracy władz samorządowych i podmiotów gospodarczych z instytucjami naukowymi, badawczo-rozwojowymi i otoczenia biznesu, współdziałanie w kwestii harmonizacji planów zagospodarowania przestrzennego sąsiadujących gmin dla zwiększenia podaży gruntów inwestycyjnych, szczególnie w strefie uzupełniającej OM c. wspólne projekty Horizon 2020 (konsultacja - giełdy pomysłów, wymiana informacji, seminaria dla podmiotów zewnętrznych organizowane przez podmioty uczestniczące w projektach, multiplikacja wyników)
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03
Efekty	Większa liczba podmiotów gospodarczych (w tym zwłaszcza mniejszych firm w sektorze produkcji przemysłowej oraz w sektorze usług) ponoszących nakłady na działalność innowacyjną. Bardziej intensywna współpraca z podmiotami zewnętrznymi (sieciowanie)

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	INNOWACYJNOŚĆ				
Cel	Komerccjalizacja innowacji				
Niezbędność	wskazana		pożądana		konieczna
Poziom (max)	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	konsultacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	a. Tworzenie systemu wspomagania procesu tworzenia nowych produktów, usług i aplikacji (software) przez instytucje wsparcia biznesu na poziomie całego OM b. Współdziałanie uczelni wyższych OM w procesie wdrażania wynalazków inne – do dyskusji na warsztacie 4.03				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady: a. Koordynacja działań parków naukowo-technologicznych OM i pokrewnych instytucji wsparcia biznesu w przechodzeniu od usług informacyjnych i doradczych do usług proinnowacyjnych <u>w perspektywie ponadregionalnej i międzynarodowej</u> (np. ocena potencjału rynkowego i możliwości uzyskania ochrony patentowej, przygotowanie oferty skierowanej do firm potencjalnie zainteresowanych wdrożeniem wynalazku, zarządzanie procesem ochrony własności intelektualnej w kraju i za granicą, dobór i realizacja optymalnego sposobu komercjalizacji itp.)				

	b. Wspólna strategia komercjalizacji wynalazków uczelni OM (poziom harmonizacji), utworzenie wspólnej, międzyuczelnianej organizacji odpowiedzialnej za komercjalizację wyników badań (instytucjonalizacja)
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03
Efekty	Większa liczba wynalazków z obszaru OM zgłaszanych do ochrony patentowej. Wzrost liczby podmiotów typu spin-off.

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	INNOWACYJNOŚĆ				
Cel	Rozwój kluczowych specjalizacji technologicznych oraz usług biznesowych w gospodarce OM				
Niezbędność	wskazana	pożądana		konieczna	
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<p>a. Wspieranie zaawansowanych usług biznesowych (BPO/SSC - <i>business proces offshoring & shared services centres</i> oraz KIBS – <i>knowledge intensive business services</i>) - w odpowiedzi na wysoką atrakcyjność osadniczą OM, duże zasoby nowoczesnej powierzchni biurowej, tradycje technologiczne i bardzo dobre zasoby kapitału ludzkiego</p> <p>b. Promowanie marki OM jako destynacji dla usług BPO/SSC oraz KIBS</p> <p>c. Wzmacnianie szkół wyższych zarówno w ich funkcji dydaktycznej, jak i naukowej, dla potrzeb rozwoju gospodarki OM</p> <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animatore	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady:				
	<p>a. skoordynowane inwestycje infrastrukturalne np. poza obszarem rdzenia OM w celu aktywizacji rynku pracy i rozwoju rodzimych firm technologicznych</p> <p>b. wspólna analiza, doradztwo, kampanie promocyjne na poziomie całego OM</p> <p>c. skoordynowane zakupy nowoczesnej aparatury naukowej dla potrzeb kluczowych dla innowacyjności jednostek organizacyjnych uczelni wyższych</p>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Efekty	Podniesienie roli BPO/SSC oraz KIBS do rangi jednej z kluczowych specjalizacji gospodarki OM w perspektywie co najmniej 5-10 lat. Wysoki udział rodzimych firm technologicznych w profilu podmiotów gospodarczych OM.				

2. REINDUSTRIALIZACJA – Wzrost znaczenia sektora produkcyjnego w gospodarce OM

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	REINDUSTRIALIZACJA				
Cel	Rozwój funkcji produkcyjnych na obszarach przyportowych				
Niezbędność	wskazana		pożądana	konieczna	
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<p>a. Przygotowanie zasobu terenów poprzemysłowych (głównie w sąsiedztwie portów) do produkcyjnej eksploatacji i nakierowania produktów na eksport drogą morską (wykorzystanie OM jako hubu transportowo-logistycznego)</p> <p>b. Planowanie i zagospodarowanie terenów inwestycyjnych w koordynacji z lokowaniem funkcji mieszkaniowej; minimalizowanie konfliktów w wykorzystaniu przestrzeni terenów poprzemysłowych w rdzeniu OM (funkcja transportowa, spedycyjna i logistyczna – działalność produkcyjna – funkcja mieszkaniowo-usługowa – strefa prestiżu miejskiego)</p> <p>c. Wspieranie szkolnictwa wyższego (politechnicznego) i zawodowego OM kształcącego wykwalifikowane kadry dla potrzeb działalności produkcyjnej</p> <p><i>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</i></p>				
Lider/animator	<i>do dyskusji na warsztacie 4.03</i>				
Sposób realizacji	<p><i>do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady:</i></p> <p>a. analiza rozkładu i trendów cen nieruchomości na terenie rdzenia OM i ich wpływu na decyzje lokalizacyjne przedsiębiorstw, wspólna wizja i zharmonizowana strategia rozwoju działalności produkcyjnej na obszarach przyportowych</p> <p>b. analiza lokalnych planów zagospodarowania przestrzennego, określenie rozkładu stref przemysłowych (grunty inwestycyjne) oraz stref mieszkaniowych i ich wpływu na koszty lokalizacji przedsiębiorstw</p> <p>c. wspólny plan działania umożliwiający integrowanie różnych obszarów działalności gospodarczej (np. produkcji na obszarach okołoportowych) i społecznej (np. szkolnictwo zawodowe i wyższe politechniczne)</p>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	<i>do dyskusji na warsztacie 4.03</i>				
Efekty	Większa liczba przedsiębiorstw produkcyjnych lokujących się na zapleczu portów OM. Przekształcenie funkcji portów morskich OM z tranzytowej na portowo-przemysłową. Ukierunkowana reindustrializacja OM.				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	REINDUSTRIALIZACJA				
Cel	Rozwój klastrów w perspektywicznych sektorach produkcji OM				
Niezbędność	wskazana	pożądana	konieczna		
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<p>a. Wspieranie rozwoju klastrów produkcyjnych w perspektywicznych sektorach gospodarki OM, w tym obniżanie kosztów energii w procesach produkcyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> produkcja wysokospecjalistycznych statków i konstrukcji pływających, offshore, budowa i serwis jachtów, produkcja konstrukcji metalowych, przemysł chemiczny i petrochemiczny - zwłaszcza na terenach portowych i ich bezpośrednim zapleczu, terenach postoczniowych i pokolejowych czy przy Rafinerii Gdańskiej chemia, biotechnologia, farmaceutyka, energetyka, budownictwo, elektronika, sektor jubilerski – cały OM <p>b. Stymulowanie nowych obszarów aktywności gospodarczej w strefie uzupełniającej OM, z naciskiem na rozwój branż wiodących i powiązanie funkcjonujących tam podmiotów produkcyjnych z rdzeniem metropolii (w powiązaniu z działaniami w priorytecie 1)</p> <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady:				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Efekty	Wzrost liczby i rangi klastrów przemysłowych (przejście z deklaracyjnych inicjatyw klastrowych do klastrów realnych). Ukierunkowana reindustrializacja OM.				

3. ODPORNOŚĆ - Zmniejszenie wrażliwości gospodarki OM na wahania sezonowe i procesy demograficzne

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ODPORNOŚĆ				
Cel	Zdywersyfikowanie gospodarki turystycznej				
Niezbędność	wskazana		pożądana		konieczna
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<p>a. Przygotowanie odpowiedzi na perspektywnie wzrastający popyt na nowe produkty i usługi dla seniorów („srebrna gospodarka” - geriatryka, przemysł wolnego czasu, „srebrna turystyka” itp.)</p> <p>b. Promowanie turystyki kwalifikowanej i specjalistycznej (w tym prozdrowotnej) oraz weekendowej, zarówno w pasie wybrzeża, jak i w głębi lądu</p> <p>c. Podniesienie jakości i stopnia nasycenia terenów wiejskich oddalonych od pasa wybrzeża w infrastrukturę rekreacyjno-turystyczną</p> <p>d. Promocja nowego wizerunku gmin rolniczych OM dla pozyskania inwestorów, turystów i gości weekendowych z miast, innych rejonów kraju oraz z zagranicy</p> <p>e. Wspieranie specjalizacji gospodarstw rolnych OM dla potrzeb obsługi ruchu turystycznego i weekendowego</p> <p>f. Integracja działań podmiotów zajmujących się promocją poszczególnych gmin OM</p> <p>g. Integracja środowiska biznesu turystycznego</p> <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji poszczególnych działań	<p>do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady:</p> <p>a. wspólny dla OM pakiet ofert dla seniorów, w tym umożliwiający ich dłuższy pobyt na tym obszarze (pobyty rezydencyjne)</p> <p>b. wspólny dla OM pakiet ofert dla mieszkańców rdzenia OM oraz gości weekendowych z miast, innych rejonów kraju i z zagranicy, jak i wybranych grup zawodowych (np. sportowców)</p> <p>c. inwestycje infrastrukturalne (rozbudowa, modernizacja) – koordynacja planowania i realizacji obiektów w sferze turystyki zdrowotnej oraz rozmaitych form turystyki poznawczej, kwalifikowanej, sportowej, konferencyjnej, kulinarnej i eventowej</p> <p>d. szkolenia oraz kampanie promocyjne (np. poprzez touroperatorów i podmioty funkcjonujące na rynku turystyki objazdowej) - wspólna oferta produktów markowych na bazie tradycji regionalnych dla potrzeb agroturystyki, turystyki weekendowej, turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej oraz pobytów wypoczynkowych dla seniorów</p> <p>e. działania szkoleniowe i doradcze oraz zachęty finansowe (np. w produkcji ziemniaka, truskawki, usług agroturystycznych, gastronomii kaszubskiej), rozwoju rzemiosła oraz wspólnego oferowania produktów (np. poprzez lokalne jarmarki)</p> <p>f. wymiana informacji turystycznej, koordynacja kalendarzy imprez sportowych i kulturalnych, wprowadzenie i harmonizacja cyklicznych imprez kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadregionalnym i międzynarodowym,</p> <p>g. stworzenie sieci liderów lokalnych animujących współpracę między dostawcami usług turystycznych (np. wspólne wypożyczalnie sprzętu turystycznego)</p>				

Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03
Efekty	Większa odporność gospodarki turystycznej OM (zwłaszcza strefy uzupełniającej) na wahania popytu na usługi turystyczne oraz sezonowe zróżnicowanie natężenia ruchu turystycznego. Wypromowanie alternatywnych modeli turystyki (w stosunku do modelu tradycyjnego opartego na sezonowej i intensywnej eksploatacji cennych i wrażliwych ekosystemów nadmorskich). Większe zróżnicowanie oferty turystyczno-wypoczynkowej OM. Zmniejszenie sezonowości rynku pracy związanej z obsługą ruchu turystycznego. Większe uniezależnienie koniunktury w branży turystycznej od wahań pogodowych. Ograniczenie tempa wzrostu dysproporcji w poziomie rozwoju między rdzeniem a obszarem uzupełniającym OM.

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	ODPORNOŚĆ				
Cel	Efektywne wykorzystanie wykwalifikowanych pracowników z zagranicy (międzynarodowy przepływ siły roboczej)				
Niezbędność	wskazana		pożądana		konieczna
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> a. Oszacowanie popytu na import siły roboczej z krajów UE oraz spoza UE w wybranych (kluczowych) sektorach gospodarki OM w perspektywie 5-10 lat b. Opracowanie wspólnego planu działania (pozyskanie, asymilacja, przekwalifikowanie, zabezpieczenie socjalne dla pracowników i ich rodzin, przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym, sposoby obserwacji procesów) c. Pozyskanie i zatrzymanie na metropolitalnym rynku pracy studentów z zagranicy (studiujących na uczelniach OM) o kwalifikacjach odpowiadających potrzebom wybranych (kluczowych) sektorów gospodarki OM <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji poszczególnych działań	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady: <ul style="list-style-type: none"> a. wspólna dla OM mapa potrzeb (przy braku możliwości uzupełnienia niedoborów na metropolitalnym rynku pracy za sprawą lokalnej siły roboczej) b. wspólny plan działania, cykliczne raporty z oceną sytuacji c. diagnoza (w powiązaniu z mapą potrzeb), doradztwo, zachęty finansowe 				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03				

Efekty	Lepsze dopasowanie kwalifikacji siły roboczej do oczekiwań pracowników. Zwiększenie udziału grupy ludności w wieku produkcyjnym w kontekście procesów reindustrializacji i tworzenia inteligentnych specjalizacji OM. Uzyskanie dostępu do unikatowych kwalifikacji → nisza konkurencyjna OM
--------	---

4. INTERNACJONALIZACJA - Wzmocnienie procesów umiędzynarodowienia gospodarki OM

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	INTERNACJONALIZACJA				
Cel	Wsparcie produkcji eksportowej gospodarki OM				
Niezbędność	wskazana		pożądana	konieczna	
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030	2030 +	
Działania szczegółowe	<ul style="list-style-type: none"> a. Przeprowadzenie oceny skali potrzeb i zasad wsparcia sektora MSP w ekspansji na rynki zagraniczne – wobec ograniczonej pojemności rynku wewnętrznego b. Określenie sposobów zwiększenia eksportu produktów o wysokim stopniu przetworzenia i wartości dodanej na rynki europejskie i pozaeuropejskie, przy pomocy instrumentów nienaruszających regulacji międzynarodowych, w tym UE c. Zmniejszanie uzależnienia gmin OM od konkretnych kierunków strumieni eksportowych <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animador	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji poszczególnych działań	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady: <ul style="list-style-type: none"> a. diagnoza w skali całego OM b. analiza i plan działania c. analiza, doradztwo, kampanie promocyjne na nowych rynkach eksportowych 				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Efekty	Wzrost udziału produktów o wysokiej wartości dodanej w strukturze eksportowej. Podwyższenie przewag komparatywnych OM oraz równoważenie bilansu wymiany handlowej z krajami pozaeuropejskimi (np. Daleki Wschód). Stabilna sytuacja rodzimych firm na rynku globalnym oraz wyższy poziom niezależności gospodarki OM od sytuacji na rynkach eksportowych. Ograniczenie tempa wzrostu dysproporcji w poziomie rozwoju między rdzeniem a obszarem uzupełniającym OM.				

Cechy strategicznej współpracy metropolitalnej	Charakterystyka strategicznej współpracy metropolitalnej				
Pole	INTERNACJONALIZACJA				
Cel	Wzmocnienie więzi kooperacyjnych gospodarki OM z innymi metropoliami w regionie Morza Bałtyckiego				
Niezbędność	wskazana	pożądana		konieczna	
Poziom (max)	informacja	konsultacja	koordynacja	harmonizacja	instytucjonalizacja
Etapy	2014 – 2023		2023 – 2030		2030 +
Działania szczegółowe	<p>a. Promowanie OM jako dogodnego miejsca lokalizacji inwestycji w branżach specjalizacyjnych oraz pozyskiwania partnerów we współpracy sieciowej i klastrowej podmiotów o wysokim poziomie technologicznym z krajów nordyckich i bałtyckich</p> <p>b. Nawiązanie ściślejszych kontaktów w sferze kreowania polityki rozwoju z podmiotami administracyjnymi i gospodarczymi Göteborga (z uwagi na podobny profil rozwoju, wielkość ośrodka, położenie geograficzne) w celu potencjalnego transferu rozwiązań strategicznych i organizacyjnych</p> <p>inne – do dyskusji na warsztacie 4.03</p>				
Lider/animator	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Sposób realizacji poszczególnych działań	do dyskusji na warsztacie 4.03 – przykłady:				
	<p>a. analiza, doradztwo, kampanie promocyjne</p> <p>b. studium przypadku, wizyty robocze, konsultacje, plan działania, wspólne projekty rozwojowe</p>				
Konkretne przedsięwzięcia, zakres przestrzenny, koszt, pochodzenie środków, potencjalni partnerzy	do dyskusji na warsztacie 4.03				
Efekty	Podniesienie poziomu innowacyjności gospodarki OM. Uodpornienie gospodarki OM na negatywne trendy ekonomiczne i polityczne. Zmniejszenie ryzyka rozwojowego związanego z wąską specjalizacją i barierą położenia geograficznego w wymiarze krajowym. Wzmocnienie kluczowych przewag konkurencyjnych OM. Silniejsze ukierunkowanie rozwoju OM na współpracę bałtycką.				